

Layihənin istiqaməti: Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin, milli adət-ənənələrinin, elm və mədəniyyətinin təbliği

Ədalət.S.7.

№ 185 (2033) 26 dekabr 2019-cu il

Keşməkeşli tariximizin dolaylına yazılan günlərə qızıl hərfərlə həkk olunmuş bir tarix var: 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının həmrəylik günü. Bu yolun mənzili çox-çox uzaqlardan başlayıb.

Azadlıq mücahidləri öz azadlıq arzularına çatmağı məhz həmrəylikdə, birlikdə görüblər. Bir araya sığmaq yolunda mübarizəyə atılıblar. Bir gün azadlıqda yaşamağı 40 il əsarətdə yaşamaqdan üstün tutan qəhrəman Babəkimizin arzularından keçib gəlib bu yol. Bu yolda qanlar tökülüb, şəhidlər verilib.

Tikanlı sərhəd çəpərləri içərisində "qardaşlıq, bərabərlik, sülh" şəraitində yaşayan xalqımıza qarşı edilən mənəvi hücumlar, siyasi gözağartmalar nə qədər "geniş vüsət" olsa da, bu yolu qət etmək məqsədilə mübarizə aparırlar uzaq Sibir çöllərinə sürgün edilənlər də, zindanlara atılsalar da öz əqidələrindən dönməyiblər, "hər qaralıq gecənin bir işıqlı gündüzü olacağına" inanırlar. İnanırlar ki, tutduqları yol haqq yoludur. Bu ümid, bu inam onlarla yol yoldaşı olub, yollarına işıq salıb. Bəşər cəmiyyəti yaranandan insan adlı varlığın bu təbii arzusu - birliyə can atması, bu yolda uzun mübarizələr keçməsi həqiqəti bütün zamanlara aiddir. Çünki, birliyə gedən yol əbədi yoldur. Bu yolun çətinlikləri, ağrıları, əzabları mənəvi ucalıqdır, özünüdərk yolunda fədailikdir...

... O gün havanın da rəngi dəyişmişdi elə bil. Heç qış havasına oxşamırdı. Uzun illərin ayrılığından sonra birliyə gedən yollarda cəsarətli bir addım atan xalqın zəkası qarşısında sanki o da gücsüzlüyünü hiss edərək "yumşalmışdı", tikanlı sərhədlərə - Arazqırağına axışan insan selinin qəzəbinə tuş olmaqdan qorxurdu elə bil. Ya o da insanların bu haqq işinə öz köməyini belə göstərirdi. Ya bizə elə gəlirdi ki, hava da istidir, soyuq dekabr günəşinin şüaları yerə ilıq bir hərarət verirdi...

O gün tariximizin qızıl səhifələrindən biri yazılırdı...

... Arazqırağı yaşayış məntəqələrindən aralıda yaşayan insanlar belə

axın-axın tikanlı məftillərlə sərhədlənmiş, bizi o taya həsrət qoymuş, məhzun görkəmli Araz doğru axışırıdılar - sanki Araz da səhvini başa düşmüşdü, sakit-sakit axmağa başlamışdı; elə bil buralarda bir belə adam gördüyündən xoflanmışdı Araz.

İnsan seli Araz qırağına axışmaqda idi... Bu insanların çöhrələrində təbəssüm, gözələrinin dərinliyində uzaqlara dikilmiş bir nigarançılıq vardı: doğrudanmı, sökəcəyik o tikanlı məftilləri? Qoyarlarmı? Uzun illərin içərdə qaysaq bağlamış yarası bu inamsızlığa qarşı çıxırdı.

**Azadlığı istəmirəm zərrə-zərrə, qram-qram,
Qolumdakı zənciləri qıram gerek, qıram-qıram,**

- istəyi arzusu, hökmü ürəklərdə hakim kəsilmişdi.

... Bir neçə gün sonra "Qardaşlıq, Bərabərlik, Sülh" dünyasının paytaxtı Moskva televiziyaşının "Zaman" xəbərlər proqramı belə şou-xəbərlər efirə çıxaracaqdı: Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasında yaşayan bir qrup ekspremist dövlət sərhədlərini dağıdıb. Bu, SSRİ Konstitusiyasına qarşı çıxmaq, sərhədlərimizin toxunulmazlıq hüququnu tapdalamaq deməkdir. Onlar SSRİ qanunları ilə mühakimə olunmalıdırlar. (SSRİ-nin "bu humanist qanunları" isə 70 il idi ki, Azərbaycanın əleyhinə işləyirdi).

"Bu qanunazidd hərəkət" o vaxt baş vermişdi ki, həmin "Zaman" xəbərlər proqramı uzun illər bir-birindən ayrı düşmüş Pribaltika respublikaları vətəndaşlarının üzələrinə bağlanmış sərhədləri dağıdaraq sevincdən göz yaşları tökmələrini, həmin sərhədlərdə bir-bi-

rinə qovuşan insanların bu sevincini, onların birləşmək arzularının həyata keçməsinə alqışlayırdı.

İstər-istəməz düşünməli olursan: Onların bu hərəkətlərinə çox yüksək qiymət verildiyi halda naxçıvanlılar nə üçün eyni hüquqdan istifadə edəndə ekstremist oldular?

... Bu da var ki, birləşmək, bir olmaq, öz gücünü dünyaya göstərmək amallı insanlar gördükləri işin haqq işi olduğuna əmin idilər.

... Tariximizə qızıl hərfərlə daha bir gün yazılmaqdaydı: 31 Dekabr.

Taleyin hökmündən dünyanın hər yerinə səpələnmiş 50 milyondan çox azərbaycanlının birləşmək arzuları çin olurdu o gün. Sevincdən doğan göz yaşları qəmli-qəmli axan Araz qovuşurdu... Arazı günahkar sayan insanlar bir-birinə. O gün üzlərə sevinc qonmuşdu, çöhrələr də sanki işıqlan-

mışdı. Doğma Azərbaycanımızda öz anasından cismən ayrı düşmüş qədim Naxçıvan həmin gün birliyə gedən yolun beşiyinə çevrildi. Arzumuz bu qədim torpaqda çin oldu - doğuldu. Sovet imperiyasının buxovlarından tənqə gəlmiş naxçıvanlılar Moskvanın Azərbaycan xalqına qarşı ədalətsiz mövqeyinə qarşı etiraz əlaməti olaraq 1989-cu ilin dekabrın 31-də SSRİ-nin Araz boyu yerləşən 160 kilometrlik dövlət sərhəd dirəklərini, məftillərini texniki qurğuları ilə birlikdə darmadağın etdilər. Bu aksiya dünya azərbaycanlılarını həmrəyliyə çağırış idi.

Sərhədləri aşıb bütün yer kürəsində yaşayan soydaşlarımız bir-birinin üzünü gördülər, səslərini eşidilər - beləcə ayrılıq həsrətlərinə son qoyuldu. Ona görə də naxçıvanlılar bu bayramı daha böyük sevincle qarşılayır və qeyd edirlər. Azərbaycan dövlətçiliyinin intişar tapdığı bu qədim yurd yeri bir sıra

bayramlar və əlamətdar günlərin həyata vəsiqə aldığı bir məkandır. Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü də onlardan biri - 1991-ci ildə ulu öndər Heydər Əliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri seçilməsindən sonra Ali Məclisin növbəti sessiyası 31 Dekabrın Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü kimi rəsmi bayram olaraq hər il qeyd edilməsi barədə xüsusi qərar qəbul etdi.

... O günü xatırlayıram. Bir vaxt quş quşluğu ilə qona bilməyən sərhəd dirəkləri, tikanlı məftillər, 70 il özümüzü özümüzə qoruyan sərhəd zolağı... Və özündə qüvvə taparaq həmin tikanlı məftillərə, sərhəd dirəklərinə qarşı üsyan edən insanların Arazdan su götürərək bir-birini sulamaqları yadına düşür. O günkü sevinci bir daha yaşayıram.

Çox uzaqlardan başlayan yolu fəth etdiyimiz gündən 30 il keçir. Bu, tarix üçün çox kiçik zaman vahididir. O günü bizə - bütün dünya azərbaycanlılarına ərməğan edən Böyük İnsan Heydər Əliyevin bu addımını ilk əvvəllər hakimiyyətdə olanlar qısqançılıqla qarşılasalar da, heç nəyə nail ola bilmədilər. Çünki, bu yol haqq yolu idi, bu yolun başında haqqı, ədaləti hər şeydən uca tutub ömrünün mənasına çevirən Heydər Əliyev dururdu.

O günü xatırlayıram - üzlərdən sevinc yağırı; təəccüb doğmuşdu çöhrələrində, çağqınlıq sezilirdi sifətlərdə. Çoxları inana bilmirdi gördüklərinə: "Sovet hökumətinin sərhədlərini dağıtmaq mı olar?"

Belə fikirlər, xəyallar da təbii idi. Çünki millət 70 il rejim görmüşdü.

Dünənə qədər bizə xəyal kimi görünənlər 30 ildir ki, həqiqətə çevrilib. Sərhəd dirəkləri yoxdur daha. O dirəklər dağılan günün şərəfinə - 31 dekabr dünyanın müxtəlif yerlərində azərbaycanlıların həmrəyliyi kimi tarixə düşüb.

Görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin dünya azərbaycanlılarının bir araya gəlməsi yolunda etdikləri məhz o vaxt onun təşəbbüsü ilə Naxçıvan Ali Məclisinin qəbul etdiyi qərarın məntiqi nəticəsidir. Bu illər ərzində bu yöndə görülən işlərin həcmi isə say-sız-hesabsızdır. Qısa zaman kəsiyində qazanılmış uğurlar bu böyük insanın xalq yolunda, millət, vətən yolunda içdiyi Konstitusiyaya andına sədaqətin rəmzidir.

Taleyin hökmü ilə dünyanın hər yerinə səpələnən həmvətənlərimizə, hamımıza - uzun illərin həsrətlilərinə ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən ərməğan olan bu gün hər il təntənə ilə qeyd olunur. Onun tövsiyə xarakterli bir sözü isə hamımız üçün birmənalı qəbul edilib: "Azərbaycanlı hər yerdə yaşaya bilər, ancaq azərbaycanlılığını, dilini, dinini, ənənələrini unutmamalıdır. Onun qəlbi doğma Azərbaycanla daim bir vurmalıdır".

Muxtar MƏMMƏDOĞLU
"Şərq qapısı" qəzetinin
məsul katibi, Naxçıvan

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
PREZİDENTİ YANINDA KÜTLƏVİ
İNFORMASIYA VASİTƏLƏRİNİN İNKİŞAFINA
DÖVLƏT DƏSTƏYİ FONDUNUN
MALİYYƏ DƏSTƏYİ İLƏ DƏRC OLUNUR